

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
ҚАРЖЫ МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО
ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Женис даңғылы, 11, тел.(7172) 71-77-64,
71-77-65, факс: 71-77-85 e-mail: administrator@minfin.gov.kz

010000, город Астана, Проспект Победы, 11, тел.(7172) 71-77-64,
71-77-65, факс: 71-77-85 e-mail: administrator@minfin.gov.kz

**Қазақстан Республикасы
Парламент Мәжілісінің «Ақ жол»
фракциясының депутаттары
А. Перуашевқа,
Е. Барлыбаевқа,
Е. Никитинскаяға,
К. Әбсәтировке,
Б. Дүйсембиновке,
Д. Еспаеваға,
М. Қазбековаға**

Қаржы министрлігі, Қытай Халық Республикасынан радиациялық фоны асатын транзит жүгі бар теміржол құрамының қазақ-қырғыз шекарасында орналасқан «Қайынды-теміржол» бақылау-өткізу пунктінде Қырғыз Республикасының шекара қызметінің ұстауына қатысты 2016 жылғы 8 желтоқсандағы № ДЗ-178 сұрау салуды қарап, келесіні хабарлайды.

Көрсетілген теміржол құрамы «Достық» станциясына 2016 жылғы 21 қарашада сағат 7-ден 38 минут кеткенде келген.

Теміржол құрамы кірген кезде № UESU5232563 контейнеріне «дабыл» режимінде радиациялық бақылаудың автоматтандырылған жүйесі іске қосылды. Радиациялық бақылаудың автоматтандырылған жүйесі іргелес аумақтағы жаратылыс табиғи фондағы объекіден радиациялық фон асып кеткен жағдайда іске қосылатынын айта кеткен жөн. Жаратылыс табиғи фон орын ауыстырған күні **0,13 мкЗв/сағатты** құрады.

Тауарды жіберуші ҚХР «БэйТун Дешегда» лимитед сыртқы-экономикасауда компаниясы, ҚР Аламедин ст. «Тянь Шань Керамик» ОсОО жүкалушысы. Тауарды сүйемелдейтін құжаттарға сәйкес контейнерде мынадай тауарлар болды: бүркіп кептіргіш, шар диірмен.

Қаржы министрінің 2011 жылғы 11 шілдедегі № 360 бұйрығымен бекітілген Радиациялық бақылауды жүргізу ережесіне (бұдан әрі - Ереже) сәйкес қосымша радиациялық бақылау жүргізілген. РКС-01-СОЛО радиометрлік-дозиметрлік көшпелі аспаппен дозиметрлік бақылау нәтижелері бойынша (№ 072Т, 2016 жылғы 19 қазандағы № ВА-17-0000426157 мемлекеттік тексеру) контейнер ішіндегі сәуле гаммасы мөлшерінің қуаты **0,22 мкЗв/сағат**.

Ереженің 20-тармағына сәйкес Объект бетіндегі гамма сәулелену мөлшерінің үш қуат өлшемінің (Нөлш) орташа арифметикалық мәні шамасының 0,2 Нф шамасына кедендік бақылау аймағында өлшенген табиғи фоны мәнінен (Нф) асыруын қабылдауы тереңдетілген радиациялық зерттеу жүргізу қажеттілігін айқындайтын ден қою белгісі болып табылады, яғни $N_{\text{өлш}} = 0,2 + N_{\text{ф}}$,

мұнда, Нөлш - гамма сәулелену мөлшерінің үш қуат өлшемінің орташа арифметикалық мәнінің шамасы, мкЗв/сағ., ол мынадай формула бойынша есептеледі:

$N_{\text{өлш}} = 1/3 N_{\text{өлш}i}, i$ (i = 3 болғанда)

мұнда $N_{\text{өлш}i}$ - i-ші өлшеу кезінде объект бетіндегі гамма сәулелену мөлшері қуатының мәні, мкЗв/сағ.;

Нф - кедендік бақылау аймағында өлшенген табиғи фон гамма сәулелену мөлшері қуатының мәні, мкЗв/сағ.

Осылайша, мемлекеттік кірістер органдары 0,33 мкЗв/сағатқа тең және асатын радиациялық фон асқан жағдайда ден қоюы тиіс. Өйткені контейнердің сәулелену гаммасы мөлшерінің қуаты 0,22 мкЗв/сағатты құрады, бұл «Достық» станциясында гамма-сәулелену мөлшерінің рұқсат етілетін деңгейінен аспайды, жүкті ұстау жүзеге асырылмады.

Ереже Кеден одағы комиссиясының 2010 жылғы 28 мамырдағы № 299 шешімімен белгіленген талаптар негізінде, сондай-ақ Қазақстан Республикасы халқының санитарлық-эпидемиологиялық әл-ауқаты мен атом энергиясын пайдалану саласында әзірленген жән бекітілген. Қырғыз Республикасы Еуразиялық экономикалық одаққа кіретінін ескере отырып, ұқсас талаптар Қырғыз Республикасында да қолданылуы тиіс.

Өз кезегінде Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті Қырғыз Республикасының Мемлекеттік кеден қызметіне «Қайынды-теміржол» бақылау-өткізу пунктінде табиғи радиациялық фонды ескере отырып, гамма-сәулелену мөлшерінің рұқсат етілген деңгейін есептеу бойынша ақпарат ұсыну жөнінде сұрау салу жіберген.

Қырғыз Республикасының Еуразиялық экономикалық одаққа кіруіне байланысты қызғыз-қазақ шекарасындағы өткізу пункттерінде мемлекеттік кіріс органдары тауарлар мен көлік құралдарына қатысты кедендік және радиациялық бақылауды жүзеге асырмайтынын қосымша хабарлаймыз. Өткізу пункттеріндегі радиациялық бақылауды Ұлттық қауіпсіздік комитеті Шекара қызметінің қызметкерлері жүзеге асырады.

Қаржы министрі

Б. Сұлтанов

Орынд. Ә. Асылбеков
тел. 71-79-58

Депутатам фракции «Ак жол»
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан
А. Перуашеву,
Е. Барлыбаеву,
Е. Никитинской,
К. Абсатирову,
Б. Дюсембинову,
Д. Еспаевой,
М. Казбековой

Министерство финансов, рассмотрев запрос от 8 декабря 2016 года № ДЗ-178, касательно задержания пограничной службой Кыргызской Республики на контрольно-пропускном пункте «Кайынды-железнодорожный» расположенного на казахстанско-кыргызской границе железнодорожного состава с транзитным грузом из Китайской Народной Республики с превышением радиационного фона, сообщает следующее.

Указанный железнодорожный состав прибыл на станцию «Достык» 21 ноября 2016г. в 7 ч. 38 мин.

При въезде железнодорожного состава, сработала автоматизированная система радиационного контроля в режиме «тревога» на контейнер № UESU5232563. Отмечаем что, автоматизированная система радиационного контроля срабатывает в случае превышения радиационного фона от объекта над естественным природным фоном, имеющимся на прилегающей территории. Естественный природный фон на дату перемещения составлял **0,13 мкЗв/час**.

Отправитель товаров Внешне-экономическая торговая компания лимитед «БэйТун Дешегда» КНР, грузополучатель ОсОО «Тянь Шань Керамик» ст.Аламедин КР. Согласно товаросопроводительным документам, в контейнере находились следующие товары: распылительная сушилка, шаровая мельница.

В соответствии с Правилами проведения радиационного контроля, утвержденных приказом Министра финансов от 11 июля 2011г. № 360 (далее – Правила) проведен дополнительный радиационный контроль. По результатам дозиметрического обследования переносным прибором радиометром-дозиметром РКС-01-СОЛО (№ 072Т, государственная поверка № ВА-17-0000426157 от 19 октября 2016г.), мощность дозы гамма излучения с наружи контейнера составила **0,22 мкЗв/час**.

Согласно пункту 20 Правил критерием реагирования, определяющим необходимость проведения углубленного радиационного обследования является превышение величины среднеарифметического значения трех измерений мощности дозы гамма-излучения на поверхности объекта ($H_{изм.}$), над значением естественного фона ($H_{ф.}$), измеренного в зоне таможенного контроля, на величину $0,2 H_{ф.}$, то есть $H_{изм.} = 0,2 + H_{ф.}$

где, $N_{\text{изм}}$ - величина среднеарифметического значения трех измерений мощности дозы гамма-излучения, мкЗв/ч, которая рассчитывается по формуле:

$$N_{\text{изм.}} = 1/3 N_{\text{изм.}i}, \text{ (при } i=3\text{)}$$

где, $N_{\text{изм.}i}$ - значение мощности дозы гамма-излучения на поверхности объекта при i -том измерении, мкЗв/ч;

$N_{\text{ф}}$ - значение мощности дозы гамма-излучения естественного фона, измеренного в зоне таможенного контроля, мкЗв/ч.

Таким образом, органы государственных доходов должны реагировать в случае превышения радиационного фона равного и более **0,33 мкЗв/ч**. Так как мощность дозы гамма излучения контейнера составила **0,22 мкЗв/час**, что не превышает допустимый уровень дозы гамма-излучения на станции «Достык», задержка груза не осуществлялась.

Отмечаем что Правила разработаны и утверждены на основании требований установленных решением Комиссии Таможенного союза от 28 мая 2010г. №299, а также нормативными правовыми актами Республики Казахстан в сфере использования атомной энергии и санитарно-эпидемиологического благополучия населения Республики Казахстан. Учитывая, что Кыргызская Республика входит в Евразийский экономический союз, аналогичные требования должны применяться и в Кыргызской Республике.

В свою очередь Комитетом государственных доходов Министерства финансов направлен запрос в Государственную таможенную службу Кыргызской Республики по предоставлению информации по расчету допустимого уровня дозы гамма-излучения с учетом природного радиационного фона на контрольно-пропускном пункте «Кайынды-железнодорожный».

Дополнительно сообщаем, что в связи с вступлением Кыргызской Республики в Евразийский экономический союз в пунктах пропуска на казахстанско-кыргызской границе таможенный и радиационный контроль органами государственных доходов в отношении товаров и транспортных средств не осуществляется. Радиационный контроль в пунктах пропуска осуществляется сотрудниками Пограничной службы Комитета национальной безопасности.

Министр финансов

Б. Султанов

Исп. А. Асылбеков
тел. 71-79-58